

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z wniosku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Z.
przy uczestnictwie M. K. , J. K. i Prokuratora Rejonowego
w Z.

o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody uczestniczki,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki M. K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w N.
z dnia 23 kwietnia 2019 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża uczestniczki postępowania M. K. obowiązkiem zwrotu na rzecz wnioskodawcy oraz J. K. kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje na rzecz adwokata M. W. ze Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w N.) kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł plus należny podatek VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną J. K. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przeciż, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania M. K. od postanowienia Sądu Okręgowego w N. z dnia 23 kwietnia 2019 r. Wnosząc o jej przyjęcie skarżąca odniosła się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c. wskazując na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości, tj.: przepisów prawa materialnego, art. 38 i art. 39 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego poprzez ich błędną wykładnię i bezzasadne zastosowanie oraz uznanie, że w przedmiotowej sprawie zostały spełnione przesłanki umieszczenia uczestniczki J. K. bez jej zgody w domu pomocy społecznej i przyjęcie, że w aktualnej sytuacji opiekuńczej tej uczestniczki, pozostającej pod opieką matki M. K., zachodzi stan zagrożenia jej życia, a ponadto przepisów postępowania, art. 227, 217, 381, 382 w zw. z art. 391 oraz art. 278 § k.p.c., w związku z oddaleniem przez Sąd II instancji wniosku uczestniczki postępowania M. K., o przeprowadzenie

dowodu z opinii lekarza specjalisty neurologa, na okoliczność potencjalnego stanu zagrożenia życia uczestniczki J. K..

Wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odniósł skutku.

Powołana przez skarżącą przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c. nie została dostatecznie wykazana. Wskazana, bowiem, w tym przepisie, potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Skarżący powinien bądź to wskazać argumentację przemawiającą za zmianą dotychczasowej wykładni, bądź też wykazać, że dany przepis prawny, chociaż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wyjaśnienia i powinien zostać zinterpretowany przez Sąd Najwyższy. Potrzeba wykładni przepisów prawnych wchodzi zatem w rachubę wówczas, kiedy na tle konkretnego przepisu brak jednolitej linii orzeczniczej lub gdy istnieje wątpliwość, co do przyjętej lub dominującej wykładni. Ponadto, co wymaga podkreślenia, wątpliwości interpretacyjne muszą mieć charakter uniwersalny oraz dotyczyć prawa, a nie stanu faktycznego (por. postanowienie SN z dnia 8 czerwca 2004 r., V CK 344/04, nie publ.). Tymczasem zaprezentowane przez uczestniczkę postępowania M. K., w jej skardze kasacyjnej, uzasadnienie, sformułowane nader lakonicznie, odbiega od wymogów stawianych przedsądowi i jego przesłankom, w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Skarżąca, bowiem, poprzestała na przytoczeniu li tylko jednego orzeczenia tego Sądu, sprowadzając w istocie swoje rozważania do polemiki z ustaleniami i ocenami stanu faktycznego poczynionymi przez Sąd Okręgowy w N., w szczególności odnośnie do wykładni pojęcia „braku opieki”, o której mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, czy też sytuacji oddalenia przez Sąd II instancji wniosku uczestniczki postępowania M. K., o przeprowadzenie dowodu z opinii lekarza specjalisty neurologa, na okoliczność potencjalnego stanu zagrożenia życia uczestniczki J. K.. W konsekwencji powyższy wywód prawny, tytułem dowiedzenia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c., zaprezentowany przez skarżącą, nie determinuje możliwości przyjęcia jej skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Reasumując, w przedmiotowej sprawie, powołana przez skarżącą, w jej skardze kasacyjnej, przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2), k.p.c. nie została wykazana, a Sąd Najwyższy nie dopatrzył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).